

ТЕМА 13
***Фінансове
посередництво
грошового ринку***

A stylized silhouette of a mountain range in shades of teal and blue, located at the bottom right of the slide.

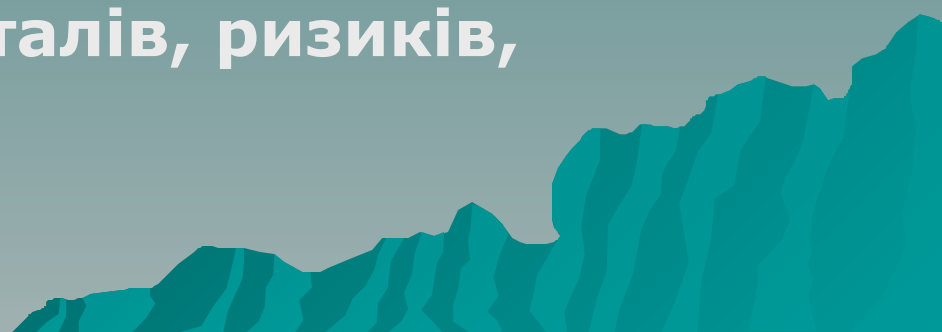
План:

1. Сутність та особливості фінансового посередництва.
 2. Типи та види фінансового посередництва.
 3. Банківські фінансові посередники
 4. Парабанківські фінансові посередники.
-

Фінансове посередництво

– це діяльність з акумуляції та перерозподілу наявного у суспільстві вільного капіталу та реалізації фінансових операцій, що супроводжують ці процеси.

Сучасні теорії фінансового посередництва

- концепція забезпечення ліквідності, згідно з якою банки як фінансові посередники вважаються основними джерелами ліквідності активних і пасивних операцій;
 - концепція управління ризиками, яка наголошує на вивченні радикальних змін у діяльності банків, які сприяли розвитку фінансових ринків та інновацій у фінансовій сфері;
 - теорія трійчастої трансформації (трансформація капіталів, ризиків, строків).
-

Функції фінансових посередників

- ◆ Акумуляція коштів населення та нагромаджень суб'єктів господарювання
- ◆ Забезпечення ефективного перерозподілу капіталу між підприємствами, галузями та сферами економіки, регіонами країни та світу
- ◆ Досягнення ефективних інвестицій учасниками ринку
- ◆ Забезпечення альтернативних банківському кредиту способів фінансування суб'єктів економічної діяльності
- ◆ Перерозподіл та зниження фінансових ризиків
- ◆ Сприяння розвитку фінансового ринку

Переваги діяльності фінансових посередників

- ◆ можливості оперативно розмістити чи мобілізувати фінансові ресурси,
 - ◆ зменшенні вартості фінансових операцій
 - ◆ збільшенні прибутковості інвестиційного капіталу
 - ◆ зменшенні фінансових ризиків
 - ◆ наданні додаткових послуг кредиторам і позичальникам капіталу
-

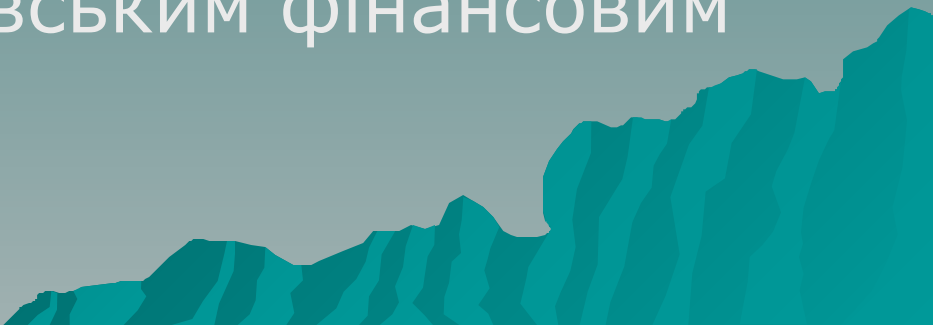
2. Види фінансового посередництва

моделі структурної організації фінансового посередництва

- ринково орієнтована модель;
 - банківсько орієнтована модель;
 - змішана модель
-

Ринково орієнтована модель організації фінансового посередництва

- ◆ склалася в США, Канаді, Австралії, Мексиці, Туреччині, Малайзії, Сінгапурі та в деяких інших країнах.
 - ◆ характеризується наявністю певної рівноваги в розвитку банківських і небанківських фінансових установ, спеціалізацією банків на проведенні традиційних банківських операцій та розвиненим небанківським фінансовим сектором
-

Відповідно до ринково орієнтованої моделі фінансові посередники поділяються на такі три типи:

- депозитні інститути;**
 - ощадні установи контрактного типу;**
 - інвестиційні посередники**
-

До депозитних інститутів фінансового посередництва, належать

- ◆ комерційні банки,
 - ◆ позико-ощадні асоціації,
 - ◆ трастові компанії,
 - ◆ взаємоощадні банки,
 - ◆ кредитні
 - ◆ спілки.
-

Ощадні установи контрактного типу

- ◆ залучають довготермінові заощадження населення на контрактній основі.
 - ◆ страхові компанії, що надають послуги зі страхування життя та забезпечують інші види страхового захисту,
 - ◆ недержавні пенсійні фонди, які займаються додатковим пенсійним забезпеченням громадян.
-

Інвестиційні посередники

- ◆ спеціалізуються на проведенні інвестиційних операцій з фінансовими активами, нерухомістю тощо.
- ◆ Головне призначення цих установ полягає в допомозі учасникам фінансового ринку – власникам заощаджень у здійсненні інвестицій.

Банківсько орієнтована модель

- ◆ є характерною для Німеччини, Австрії, Франції, Бельгії, Італії, Іспанії, Португалії, Фінляндії, Норвегії
- ◆ провідна роль в реалізації фінансового посередництва належить банкам.
- ◆ банки мають право займатися не лише традиційними але і нетрадиційними банківськими операціями

Типи професійних учасників ринку у структурі банківсько орієнтованої моделі організації фінансового посередництва

- банківські установи;
- небанківські фінансові установи.

Банки

- ◆ основні агенти фінансового посередництва, які забезпечують універсальне фінансування економіки, як за рахунок надання кредитів, так і за рахунок проведення інвестиційних та посередницьких операцій з фінансовими активами.

Небанківські установи

- ◆ установи спеціалізуються на проведенні окремих фінансових операцій, що не є пріоритетними для банків,
- ◆ кредитні спілки, ломбарди, довірчі товариства, страхові та фінансові компанії, інститути спільного інвестування, недержавні пенсійні фонди, лізингові та факторингові компанії, торговці цінними паперами, компанії з управління активами та інші.

Змішана модель організації фінансового посередництва

- ◆ Ірландія, Голландія, Японія, Швейцарія, Данія, Швеція, Нова Зеландія та ін.
 - ◆ розширення кола функцій фінансових посередників та збільшення переліку фінансових операцій, що можуть проводитись ними.
-

Групи фінансових посередників за критерієм інтеграції

- ◆ Унітарні

- ◆ Інтегровані

групи фінансових посередників за критерієм універсализації

- ◆ Спеціалізовані банки:
- ◆ Небанківські фінансові посередники
- ◆ Банківські консорціуми; страхові пули
- ◆ Універсальні
- ◆ Фінансові конгломерати

3. Банківські фінансові посередники

Банкам як фінансовим посередникам притаманні дві основні функції:

- ◆ **трансформаційна** - перетворенні грошових потоків з одними якісними характеристиками на грошові потоки з іншими якісними характеристиками.
- ◆ **емісійна** полягає в емісії ними та спрямуванні в грошовий оборот додаткових платіжних засобів

Види трансформації

- ◆ Регіональна трансформація
 - ◆ Трансформація сум
 - ◆ Трансформація грошових потоків за строками
 - ◆ Трансформація ризиків клієнтів
-
- A decorative graphic at the bottom right of the slide, consisting of a stylized mountain range silhouette in various shades of teal and blue.

Емісійна функція

центральні банки здійснюють емісію грошових засобів,
комерційні банки емітують депозитні гроші через механізм грошово-кредитного мультиплікатора.

Парабанківські фінансові посередники

СПЕЦІАЛІЗОВАНІ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ

- ◆ це установи кредитної системи небанківського типу, що акумулюють грошові кошти та спеціалізуються на виконанні кількох операцій або обслуговуючи обмежене коло клієнтури

найважливіша риса, яка відрізняє
СКФУ від банківських установ

**Вузька
спеціалізація**

A stylized, layered mountain range graphic in shades of teal and blue, located in the bottom right corner of the slide.

Об'єктивні передумови становлення та розвитку СКФІ

- ◆ необхідність обслуговування окремих секторів ринку позичкових капіталів, які не обслуговуються банками
 - ◆ зростання потреб суспільства в фінансових послугах
 - ◆ зростанням доходів і заощаджень різних верств населення,
 - ◆ зростання обсягу операцій на ринку цінних паперів
-

Найбільш поширені види спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів

- ◆ страхові компанії;
 - ◆ пенсійні фонди;
 - ◆ інвестиційні компанії;
 - ◆ лізингові компанії;
 - ◆ фінансові компанії;
 - ◆ кредитні спілки;
 - ◆ ломбарди
-

Функції СФКУ

- ◆ акумуляція заощаджень населення
- ◆ кредитування окремих сфер економіки, та груп населення
- ◆ обслуговування систем комерційного кредиту, надання авансів підприємствам
- ◆ посередництво між позичальниками та індивідуальними інвесторами.
- ◆ формування цільових грошових фондів та здійснення виплат з них у страхових випадках
- ◆ пенсійне забезпечення громадян
- ◆ організація взаємного кредитування в колективах

4. Парабанківські фінансові посередники

Страхові компанії

- ◆ Спеціалізовані інститути, що формують цільові грошові фонди за рахунок підприємств, організацій, населення та здійснюють виплати з цих фондів за настання певних подій (страхових випадків).

Акціонерні страхові компанії

Капітал формується шляхом випуску акцій, які розміщують серед юридичних та фізичних осіб і які дають право на отримання пропорційної частки доходу компанії у вигляді дивідендів.

Усі види страхування

Взаємні страхові компанії

Капітал формується за рахунок страхових платежів індивідуальних страхувальників. Власниками компанії можуть бути лише ті особи, які в ній застрахувались, а страховий внесок є одночасно і вступним паєм.

Особисте страхування

Види страхування

- ◆ **Майнове (або загальне страхування)**
 - ◆ **Особисте**
 - ◆ **Страхування відповідальності**
 - ◆ **Перестраховання**
-

Ресурси страхових компаній

Формування ресурсів

1. Страхові внески
2. Доходи від розміщення ресурсів страхових компаній

Розміщення ресурсів

1. Купівля акцій й облігацій приватних корпорацій
2. Купівля державних боргових зобов'язань
3. Надання довгострокових кредитів підприємствам різних галузей економіки

Кредитні спілки

- ◆ Кооперативні організації, що створюються з метою акумуляції заощаджень своїх членів та їх взаємного кредитування

Ознаки, за якими об'єднуються у кредитні спілки

- ◆ Професійна
 - ◆ Релігійна
 - ◆ Територіальна
 - ◆ інші
-
- A stylized, layered mountain range graphic in shades of teal and blue, located in the bottom right corner of the slide.

Ресурси кредитних спілок

Формування ресурсів

1. вступні пайові внески членів,
2. наступні періодичних внески членів,
3. доходи від розміщення ресурсів

Розміщення ресурсів

1. видача позик своїм членам на різноманітні споживчі потреби
2. розміщення коштів на рахунках в комерційних банках чи у короткострокові державні боргові зобов'язання
3. купівля короткострокових державних боргових зобов'язань

Інвестиційні компанії (фонди)

- ◆ Це особливий вид фінансово-кредитних установ, що забезпечують посередництво в інвестиційному процесі
- ◆ Випускаючи власні цінні папери, інвестиційні компанії акумулюють грошові кошти приватних інвесторів та вкладають їх в акції й облігації різних підприємств.

Відкритий тип інвестиційних фондів

- Випускають власні акції у необмежених кількостях відповідно до попиту на них.
- Власники акцій мають право будь-коли зажадати від компанії викупу своїх акцій.

Більш поширений тип

Закритий тип інвестиційних фондів

- Випускають акції тільки у певній (наперед визначеній) кількості.
- Вони можуть вільно обертатися на ринку цінних паперів, але власники акцій не мають можливості зажадати від інвестиційної компанії викупу своїх акцій

Менш поширений тип

Основні операції інвестиційних фондів

- ◆ випуск та продаж власних цінних паперів
- ◆ купівля акцій і облігацій приватних підприємств та деякі види державних цінних паперів
- ◆ відкриття власникам своїх акцій чекових рахунків, з яких можуть здійснюватися різні платежі (перевагою такого рахунку є більш високий дохід, ніж на звичайні поточні й ощадні рахунки в банках)

Пенсійні фонди

- ◆ спеціалізовані фінансові установи, основним завданням яких є акумулювання грошових коштів, призначених для пенсійного забезпечення громадянам після досягнення ними певного віку

Приватні пенсійні фонди	Державні пенсійні фонди
Створюються різними фірмами й корпораціями для виплати пенсій та допомог своїм робітникам і службовцям	Створюються центральними та місцевими органами влади
Ресурси формуються за рахунок регулярних відрахувань із заробітної плати працівників, відрахувань з прибутку підприємств, а також за рахунок прибутку від операцій самих фондів	Ресурси формуються за рахунок відрахувань з бюджетів різних рівнів а також внесків працівників державних структур

Пенсійні фонди

Застраховані

Контролюються корпораціями, які їх створили і займаються як управлінням акумульованими коштами пенсійного фонду, тобто активними операціями, так і виконання всіх зобов'язань за пасивами

Незастраховані

Самостійні юридичні особи, що займаються управлінням акумульованими коштами пенсійного фонду, тобто лише активними операціями

Фінансові компанії

- ◆ небанківські інститути кредитної системи, що спеціалізується на кредитуванні продажу споживчих товарів з відстроченням платежу шляхом придбання у торговельних фірм боргових зобов'язань, якими був оформлений відповідний продаж

Організаційні форми фінансових компаній

- ◆ самостійні юридичні особи на акціонерних чи пайових засадах
- ◆ окремі підрозділи, філії, дочірні підприємства банків страхових компаній та промислових фірм

Ресурси фінансових компаній

- ◆ випуск власних боргових зобов'язань (облігацій або векселів),
 - ◆ короткострокові кредити комерційних банків.
-

Ломбарди

- ◆ Кредитні установи, що здійснюють видачу приватним особам невеликих сум позичок на відносно короткі строки (переважно до трьох місяців) під заставу рухомого майна (цінних речей)

ДОБРОДІЙНІ ФОНДИ

- ◆ небанківські інститути кредитної системи, що спеціалізуються на акумулюванні та використанні коштів на добродійні цілі, (сприяння розвитку освіти, медицини, надання грошової допомоги малозабезпеченим)